

היסטוריה 11

שחר פרץ

13 בנובמבר 2024

1 כתיבת תשובה

1.1 שלב ראשון

סימון:

1. מילון הוראה

2. משימות

דוגמה: אחת הסיבות לצמיחת התנועות הלאומיות הייתה משבר זהות ותחושת ניכור. **הסבירו** כיצד הגורם שבא לידי ביטוי בקטע המקור הוביל למשבר זה ולצמיחת התנועות הלאומיות.

1.2 שלב שני

נכתוב את התשובה בלי קשר לשאלה. הגורמים המתאימים: חילון, מהפכה תעשייתית ותהליך עיור.

1.3 שלב שלישי

קריאת הקטע, וחיפוש/סימון משפטים רלוונטיים. במקרה הזה: "האם לא ימצא... שיאות להקשיב לו", "אצים לדרגם ואינם שועים לו...", "ישו ב נותר יונה לבד בבדידותו...".
הכל מתייחס למהפכה התעשייתית ותהליך העיור.

2 תהליך כתיבה – צה"ה

ציין, הצג, הסבר [=ביסוס + קישור] – תהליך הכתיבה.

עד עתה – **צינו**. זהינו את הגורם וצינו אותו. **הצג** – היא הגדרה ללא קשר למקור. בחלק הזה, נכתוב מהי הייתה המהפכה התעשייתית, ואיך היא השפיעה. אחרונה, **הסבר** – מחולק לביסוס (ציטוט) וקישור (יצירת קשר בין הביסוס להצג [הקשר בין הציטוט להגדרה]).
דרך טובה לעשות את שלב הקשר, היא לשאול את עצמנו למה מה שצטטנו עובד.

2.1 פתיחה

ראשית כל, נכתוב פתיחה. פתיחה, יכולה לכלול:

- שימוש במשפט פתיחה.
- הצגת המקור.
- קונטקסט: לפתוח מלעלה למטה. לאומיות < לאומיות כללית < גורמים < חברתיים/כלכליים
- מקום וזמן.

המטרה: לא להתפזר, אבל גם לא לצמצם ו"לכתוב מברק". עיתים מבחנים מגילות (6 עמודים לעמוד). נסו להימנע מכך. 3 שורות – גם לא טוב.

2.1.1 חמשת המ"מים

מי, מה, מתי, מקום, מדוע. אם יהיה את כל אלו, הפתיחה תהיה טובה. לא תמיד יהיה אפשר להכליל את כולם.
במקרה הזה: מתי – המאה ה-19. מה – תופעת הלאומיות. וכו'.

2.1.2 דוגמה לפתיחה

בתחילת המאה ה-19 התפתחה ופעלת הלאומיות באירופה. לאומיות היא תופעה שבה אנשים בעלי מכנה משותף שואפים להקים מדינה ריבונית. [הבעיה בניסוח: הלאומיות היא רעיון. אפשר להשתמש בתנועות לאומיות במקום]. [נמשיך לרדת לפרטים. לאומיות > גורמים]. להתפתחות תופעת הלאומיות היו מספר גורמים מתחומים שונים – רעיוניים... אחד הגורמים... הוא המהפכה התעשייתית ותהליך העיור. אפשר גם לכתוב אחד הגורמים שהוביל למשבר זהות ותחושת ניכור הוא המהפכה... [עתה, נציג את קטע המקור]. בקטע המקור שמופיע בשאלה – מתוך יגון... שמדבר על/שמציג את [לתאר במשפט אחד את המקור]. בקטע המקור בא לידי ביטוי הגורם – המהפכה... עד עכשיו, השלמנו את הציין.

2.2 גוף

ראה הצג והסבר. לאחר כל ציטוט (הסבר) לבצע קישור. נגיד, כאן, תהליך ההצג כולל את הקישור בין גרסאות צמיחת התנועות הלאומיות. תלמידים רבים מפספסים את שלב ההצג ואז יש צורך לעשות קישור לדב רלא כתוב. זה פוגע גם בהליך החשיבה ובשלב ההסבר.

2.3 הסיכום

סיכום הוא לא לכתוב את התשובה פעמיים. אפשר לחזור בצורה מטומצת, ועל אחת כמה וכמה לא לצטט. עדיף לכתוב "לסיים" ולא "לסיכום".

2.4 הערות

כל סעיף נבדק בנפרד, וכל סעיף יכול לפתיחה, גוף וסיכום. בניקוד בבגרות, כל סעיף מנוקד מתוך 100 ומשוקלל לאחר מכן. אם לא מצויין את מספר הגורמים (לדוגמה, אומרים "הצג את המאפיינים/גורמים" וכו') – אומנם יכול להיות שיש עשרה, המספר הקובע הוא 3. אם כתוב שניים, וכתבנו שלושה – זה בסדר. אך אם הוספנו עשרה, אין חובה על הבודק לכתוב את כולם. הנחת הבסיס היא, שהמורה לא יודעת כלום, וכמו והיינו צריכים לתת את התשובה לילד בן 8. להסביר כל מושג.

3 המשך – כתיבת תשובה

3.1 שלב חמישי

לאחר שכתבנו בצד את התשובה, נכתוב שלד של התשובה בנקודות:

- פתיחה – תופעת הלאומיות, הגורמים, הצגת המקור (+ 5 המ"מים).

- גוף – המהפכה התעשייתית, שתפרט ל-:

- הגדרה

- ביסוס "..."

- קישור לבדידות/ניכור.

שלד כזה עוזר לא לשכוח. למעשה, בונים לעצמנו checklist. חוסך את העבודה של לבדוק בסוף, אם אין זמן. תכונן הופך את התשובה למסודרת, ובכך לא נשכח דברים מהלחץ (ולא נעשה "ציפור").

3.2 שלב שישי

לענות על השאלה.

4 דברים אחרים

במבחן הראשון – השלבים יהיו כתובים בדף נפרד. זה לא נכתב בדו"צ (#לאמדפיסיםעלילדיסבכיתהז) ונוכל לתלוש את הדף. אם זה הציין שיפגע בציין הגשה – שקרית לא תתחשב. יש שם ג'וק ענק. עד יום שני בערב, אפשר לשלוח לשרית תשובה מוקדלת (זכרו לכתוב גם מה השאלה) דרך הטימס. היא תוסיף משוב והערות.

4.1 בחירת קטע

בעת בחירת קטע מקור מהספר (כמו בשאלות לדוגמה), יש לכתוב: שם הקטע, מי כתב [פרטים ספר הלימוד + עמוד בספר – הסבר בסיכום הקודם]. לאחר מכן נתאר את הקטע (מה כתוב/מצויר בסיפור). לאחר מכן – ביסוס + קישור. נקשר להסבר – לא צריך להסביר מחדש ולכתוב את הגדרת הגורם שוב.